

Etimologia de la paraula "esport"

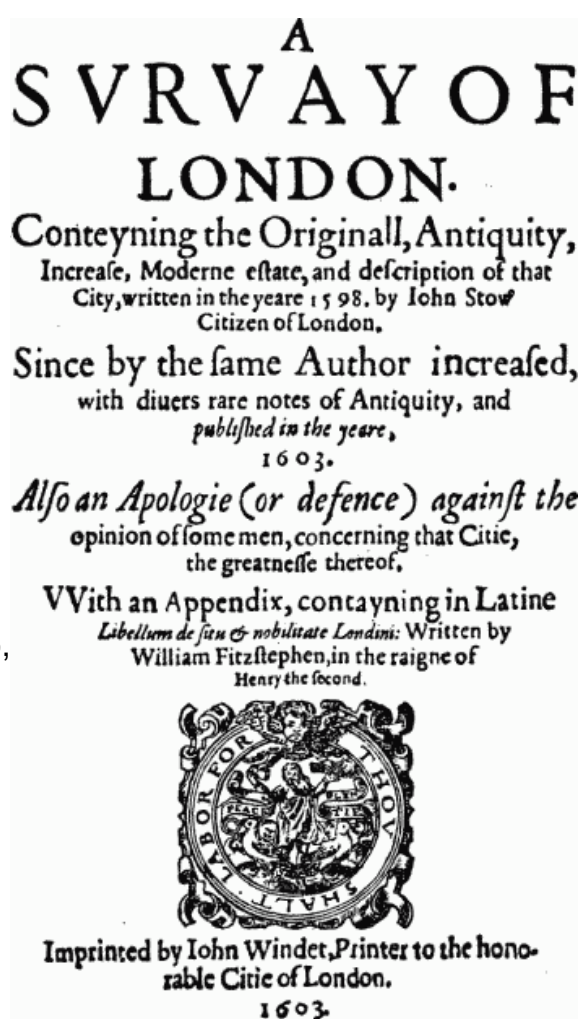
El diccionari de l'Enciclopèdia Catalana defineix l'esport com a "exercici corporal practicat, especialment a l'aire lliure, per afecció, competició o exhibició." I el diccionari de la *Real Academia Española*, com a "actividad física, ejercida como juego o competición, cuya práctica supone entrenamiento y sujeción a normas."

L'etimologia de la paraula "esport" prové del verb llatí, *deporto*, portar, transportar; del català antic, *deportar-se*, distreure's, divertir-se, del català i francès antic, *deport*, recreació, i per últim de l'anglès, *disport* (surten en el llibre *A survey of London*, publicat l'any 1603), distracció, passatemps, entreteniment. En totes les llengües la paraula "esport" deriva del llatí clàssic, però arreu del món ha quedat la paraula d'origen anglès, "esport". Però, si agafem l'origen del llatí clàssic i medieval la paraula ha sofert menys canvis i ha quedat en *deport*, en català, i *deporte*, en castellà.

Conceptualment l'esport és exercici físic i psicomotor, entès com a joc de competició, que la seva pràctica intensa suposa entrenament, i subjecte a unes regles.

La paraula "esport" té una història plena de canvis amb diverses significacions i formes diverses en els diferents països d'Europa. La pròpia complexitat d'aquesta paraula fa sorgir determinats obstacles per definir l'origen de la paraula "esport" i això afecta al coneixement d'una història autèntica i rigorosa.

El significat de la paraula "esport" fins a finals del s. XIX és "recreació", mentre que al s. XX gira al voltant d'una "activitat competitiva amb exercici físic i que es porta a terme amb esportivitat". La paraula "esport" té una enorme polisèmia, que expressa diversos significats com a exercici físic, competició, recreació, joc.

L'esport

Tècnicament l'esport es configura amb tres accions ben diferenciades: mental, psicomotora i motora.

1. L'acció mental és una activitat intel·lectual o cognitiva, que genera les idees per arribar a la construcció del coneixement, mitjançant una sèrie de funcions com la percepció, la memòria, l'associació d'idees, el raonament, la imaginació. Totes aquestes funcions no actuen de forma aïllada, sinó que es comuniquen les unes amb les altres per elaborar les activitats cognitives, la consciència. La consciència consta de tres nivells: la presa de decisions, l'objectiu i les accions reflexes o automatismes. Juntament amb la concentració i l'activació es genera l'estructura del comportament psicomotor de l'esportista, que finalitza amb la creació de la representació mental de la idea del moviment.
2. L'acció psicomotora és la realització de la idea del moviment, efecte de la determinació de la voluntat de l'esportista.
3. L'acció motora (reflexa) és la resposta automàtica i ràpida del sistema nerviós als canvis del medi. Són accions involuntàries, que s'elaboren i coordinen en la medulla espinal, sense que sigui necessària la intervenció de la voluntat. El conjunt d'elements, que intervenen en una acció reflexa, constitueix l'arc reflex.

Referències

Diccionario de la lengua española. Ed. Ramón Sopena, Barcelona, 1965.

Diccionario de la Lengua Española: <http://www.rae.es/rae.html>

Diccionario ilustrado latino-español, español-latino. Bibliograf, 7ª edición. Barcelona, 1970.

Diccionario médico-biológico, histórico y etimológico:

<http://www.dicciomed.es/php/diccio.php?>

Enciclopèdia Catalana, SAU: <http://www.enciclopedia.cat/>

Mirallas, JA. "Vocabulario terminológico de la educación física y de las ciencias aplicadas al deporte". Ed. Ergon, S/A. Barcelona, 2019.

Olivera, J. *Reflexions sobre l'origen de l'esport*. Apunts d'Educació Física i Esports. Barcelona, 1993 (33) 12-23.

John Stow, "Sports and pastimes of old time", in *A Survey of London. Reprinted From the Text of 1603*, ed. C L Kingsford (Oxford, 1908), pp. 91-99. *British History Online* <http://www.british-history.ac.uk/no-series/survey-of-london-stow/1603/pp91-99> [accessed 29 May 2019].